

KRITICKÝ POHLED NA BALENÉ VODY Z HLEDISKA VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

Kolektiv autorů z Kataru a USA se v časopise BMJ Global Health zamýšlí nad fenoménem balených vod a jeho dopadem na veřejné zdraví, a to přímo i nepřímo (tedy ovlivněním stavu planetárního „zdraví“). Odhaduje se, že každou minulu se na Zemi prodá asi milion lahví balených vod, a očekává se další růst prodeje. Přitom jen 9 % těchto obalů je recyklováno, zbytek končí na skládkách a spalovnách, popř. (především v rozvojových zemích) volně v životním prostředí. Obaly od balených vod představují druhý nejčastější typ odpadu, který končí v oceánech. Nicméně již samotná výroba obalů a balených vod významnou měrou přispívá k produkci skleníkových plynů, protože je asi 2000krát náročnější než výroba a distribuce vodovodní vody. Započteme-li spotřebu vody v celém produkčním procesu balené vody, na výrobu jednoho jejího litru je zapotřebí mezi 17 a 35 litry vody.

K hlavním důvodům konzumace balených vod se uvádí jejich vyšší kvalita a lepší chuť oproti vodě z kohoutku. Nicméně ve většině zemí světa platí, že

právní předpisy (požadavky na kvalitu a kontrolu) na balenou vodu jsou méně přísné oproti právním předpisům týkajících se vody vodovodní. Odhaduje se, že 10–78 % balených vod je kontaminováno chemickými látkami z obalů (ftaláty, alkylfenoly, polychlorovanými bifenoly, polyfluorovanými látkami či bisfenolem A), z nichž mnohé patří mezi tzv. hormonální disruptory nebo mikroplasty, jejichž účinek na zdraví je zatím nejasný. Co se týče chuti, autoři podotýkají, že v mnoha slepých studiích nebyli spotřebitelé schopni od sebe chutí odlišit, zda se jedná o vodu z kohoutku nebo balenou.

Z uvedených důvodů vyzývají autoři k veřejné diskusi a přehodnocení úlohy a postavení balených vod doprovázené kampaněmi na podporu pití kohoutkové vody.

Abraham A, Cheema S, Chaabna K, et al. Rethinking bottled water in public health discourse. BMJ Global Health 2024;9:e015226.

redakce